

Barban i Barbanština

Barbanština u povijesnom, geografskom, demografskom i društvenom određenju

1. Barbanština u povijesnom određenju

LINA PL

Francuze i njihove ideje oduševljeno je prihvatio i barbanski kanonik **Petar Stanković**⁹⁾, kao i njegov mlađi brat Martin, koji je 1808. godine postao barbanskim načelnikom.

⁹⁾ Petar Stanković – Pietro Stancovich, rođen je u Barbanu 24. veljače 1771. u imućnoj obitelji Antuna Stankovića. Temelje pismenosti na hrvatskom i talijanskom jeziku dobio je od barbanskog svećenika. Višu školsku naobrazbu Stanković je stekao u talijanskim školama koje je pohađao u Rovinju, Padovi i Vidmu. Iako je u Padovi diplomirao teologiju, njegov se interes proteže i na prirodne znanosti: kemiju, astronomiju, botaniku, fiziku, matematiku. Godine 1795., rekavši mladu misu, započinje sa svećeničkim radom. Kako je svećenikom postao zbog očevih ambicija, manje je mario za duše u svojoj župi, a više za svoje materijalno stanje. Kanonikom postaje već u dvadeset i sedmoj godini. Uvijek se nalazio na strani vladajućega režima. Bio je strastveni zaljubljenik u knjigu. Svoju je veliku knjižnicu s preko 4000 svezaka ostavio gradu svoje mladosti – Rovinju. Za života je objavio dvadeset i tri knjige s oko 3000 stranica, gotovo sve na talijanskom jeziku. Prvo mu je djelo na hrvatskom jeziku “Kratka Nauka Krstjanska”. Osrednji pjesnik, Stanković je veće uspjehe postigao u znanosti. Najveći je uspjeh postigao knjigom “Biografia degli uomini distinti dell Istria” u kojoj je u tri sveska prikupio biografije i druge podatke o ličnostima i zbivanjima u istarskoj prošlosti.